

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou  
Spisová značka: 5Csp/116/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819205299  
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin  
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8819205299.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zast. Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, Martin, IČO: 36 715 352 proti žalovanému: L. Q., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. C. XXX/XX, V. Z. K., o zaplatenie 2662,78 eur s príslušenstvom, takto

### rozhodol:

Žalobu žalobcu zamieťa.

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

### odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2662,78 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 04.10.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 25.04.2012 zmluvu o pôžičke evid. č.5013928, na základe ktorej mu poskytol žalobca pôžičku vo výške 2662,78 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 92 mesačných splátkach v sume 87,82 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 8079,44 eur. Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy uhradil sumu 4201,72 eur. Žalobca dňa 27.07.2016 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, pričom žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, Žalobca dňa 19.09.2016 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 28.09.2016 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Do dnešného dňa Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh Žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 2662,78 eur. Súčasťou pohľadávky žalobcu a sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 17,80 eur. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením t.j. v predmetne veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Žalobca si v konaní uplatnil zákonné úroky z omeškania. Zmluvnú pokutu si neuplatnil.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, notárskou zápisnicou, prílohou 1 k projektu, všeobecnými obchodnými podmienkami, prehľadom splátok a úhrad, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 28.09.2016 a podmienkami k zmluve, zmluvou o úvere č.5013928 zo dňa 25.04.2012, predžalobnou upomienkou zo dňa 27.07.2016, kópiou doručanky, písomným podaním žalobcu doručením súdu dňa 26.08.2019 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Právny predchodca žalobcu ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 25.04.2012 zmluvu o pôžičke č.5013928, pričom schválená výška pôžičky predstavovala sumu 3305,61,- eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 92 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 8079,44 eur, výška mesačnej splátky sumu 87,82 eur a ročná úroková sadzba 32%.

5. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pôžičke sa mali stať Podmienky a Všeobecné obchodné podmienky podľa bodu V. zmluvy označeného „Vyhlásenie zmluvných strán“.

6. Pôvodný veriteľ listom - predžalobnou upomienkou zo dňa 27.07.2016 vyzval žalovaného k okamžitej úhrade splátok najneskôr do 05.09.2016 od doručenia upomienky. Zásielka bola žalovanému doručená dňa 5.8.2016.

7. Pôvodný veriteľ listom - oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 28.09.2016 oznámil žalovanému, že jeho dlh sa stal splatným v celom rozsahu.

8. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný na splátkach celkovo uhradil sumu 4201,72 eur.

9. Žalobca v podaní doručenom súdu 26.08.2019 navrhol, aby súd rozhodol na základe predložených listinných dôkazov a písomných vyjadrení. Pridržiava sa špecifikácie uvedenej v žalobe. Po podaní žaloby žalovaný nevykonal žiadnu úhradu. Navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie alebo rozsudkom pre uznanie nároku v prípade, ak na to budú splnené podmienky.

10. V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

18. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

21. Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka<sup>18)</sup> musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie

platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

22. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

23. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

24. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok ( § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka ).

25. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana ( veriteľ ) druhej strane ( dlžníkovi ) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

26. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

27. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných

podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

28. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

29. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

30. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

31. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 25.04.2012 zmluvu o pôžičke č.5013928, pričom schválená výška pôžičky predstavovala sumu 3305,61,- eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 92 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 8079,44 eur, výška mesačnej splátky sumu 87,82 eur a ročná úroková sadzba 32% a výška RPMN bola 32%. Žalovaný uhradil celkovo 29997,90 eur.

32. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarcia sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

33. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

34. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

35. Súd je toho názoru, že akékoľvek ustanovenie zmluvy, v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, v prípade, že výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

36. Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013 „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

37. Pri riadení sa zhora citovanými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve zo dňa 25.04.2012 však nezodpovedali ďalším požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v rámci ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch), takéto náležitosti sú obligatónnymi, a v prípade absencie uvedených náležitostí, je potrebné považovať poskytnutý úver za úver bezúročný a bez poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Spotrebiteľ by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

38. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj aj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

39. Pokiaľ ide o názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, je potrebné uviesť nasledovné:

40. V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

41. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch, platný a účinný v čase uzavretia zmluvy, nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

42. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch sa tak líši od požiadavky Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a jednoznačne vyžaduje vyjadrenie jednak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

43. Pri rozpore medzi Smernicou a zákonom sa nemôže bez ďalšieho automaticky uplatniť Smernica pred vnútroštátnym právom. Vnútroštátny súd musí skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

44. V prípadoch, kedy súdy rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

45. Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

46. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem (bližšie k danej problematike napríklad aj <http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia-c-a-klara-biroovanie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaci-prax-vseobecnych-sudov-sr.html> ).

47. V súlade s § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku ( ďalej len „CSP“) súd zohľadňuje aj ustálenú rozhodovaciú prax súdov. Pokiaľ ide rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej, je potrebné uviesť, že judikatúra vyšších súdov sa v otázke jeho aplikácie odlišuje. Súd preto poukazuje na vyššie cit. ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a najmä na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

48. Súd preto pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil sa k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

49. Pokiaľ ide Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15 súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/104/2016 zo dňa 30. 03. 2017, v ktorom sa uvádza: „Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Súd je preto názoru, že napriek odkazu

žalobcu na predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úverov jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.“

50. Súd poukazuje v danej súvislosti aj na rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Zz. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016). Slovenská republika do nového Zákona o spotrebiteľských úveroch prevzala z predchádzajúceho zákona totožnú dikciu splácania spotrebiteľských úverov podľa splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

51. Zároveň súd poukazuje na názor vyslovený Krajským súdom v Trenčíne v rozhodnutí sp.zn. 27Co/36/2017 zo dňa 28. 02. 2017: „K poukazu na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 zn. C-42/15 odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. júla 2006, C-212/04 Adeneler, v ktorom uviedol, že povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity, a nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva (pozri analogicky rozsudok zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. I-5285, body 44 a 47). Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, toto právo prináleží len vnútroštátnym súdom.

52. Súd tiež poukazuje na ďalšie rozhodnutia, a to na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/2/2017 zo dňa 28. 06. 2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/7/2017 zo dňa 24. 07. 2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/164/2017 zo dňa 27. 06. 2017.

53. Zo zmluvy sa navyše nedajú jednoznačne určiť ani termíny jednotlivých splátok ako celku, nakoľko splatnosť jednotlivých splátok k 20. dňu v mesiaci nie je priamo uvedená v texte zmluvy. Zo zmluvy o úvere teda nevyplýva presný termín splatnosti prvej splátky ako aj nasledujúcich splátok. Uvedené jednoznačne spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

54. V súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora EÚ C-42/15, súd poukazuje aj na názory v odborných článkoch: „Súdny dvor sa vo svojom rozhodnutí venoval výlučne sankciám vo vzťahu k absencii obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere a, napokon, za použitia výkladu a contrario z rozsudku vyplýva, že za nezávažné porušenie, ktoré by sa nemalo trestať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, možno považovať jedine absenciu takej zmluvnej náležitosti, ktorá nemôže nijakým spôsobom spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.“ (Systém ASPI - stav k 16.6.2017 do čiastky 66/2017 Z.z. Pokus o demýtizáciu rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej)

55. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.04.2012 neobsahuje údaj o splatnosti splátok, 1.splátky, iných poplatkov a konečná splatnosť úveru z dôvodu absencie týchto údajov v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere podpísanej oboma účastníkmi zmluvného vzťahu, tak ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. o spotrebiteľských úveroch, preto je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

56. Podľa citovaného zák. ust. §9 ods. 2 písm. f) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o konečnej splatnosti úveru. V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákona absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

57. V zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórnych náležitostí údaj o konečnej splatnosti. Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru, nejednoznačne určený deň stanovený počtom dní od uzavretia zmluvy), najmä keď v danom prípade splatnosť jednotlivých splátok k 20. dňu v mesiaci nie je priamo uvedená v texte zmluvy. Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru.

58. V súvislosti s vyššie uvedeným súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27.05.2014 v obdobnej veci, podľa ktorého dôsledkom absencie údajov o konečnej splatnosti úveru je, že úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

59. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov ( obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012).

60. Zároveň je potrebné uviesť, že aktom, ktorý by žalovaného zaväzoval nie sú ani Všeobecné obchodné podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 OZ; porov. 2Cdo 245/2010) a navyše bez platnej inkorporačnej doložky (uvedená drobným písmom v bode V. zmluvy označenom ako „Vyhlásenie zmluvných strán“).

61. Pokiaľ ide o nároky na poplatky resp. zmluvnú pokutu, ktoré by mohli byť súčasťou žalovanej istiny a ďalšie sankcie podľa ustanovení Všeobecných obchodných podmienok, súd uvedené nároky považoval za neopodstatnené.

62. V prvom rade je potrebné uviesť, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súdy judikovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku (v danom prípade v časti zmluvy označenej „Vyhlásenie zmluvných strán“) ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

63. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

64. Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade nemohla privodiť viazanosť Podmienok a Všeobecných obchodných podmienok zmluvy o pôžičke.

65. Ustanovenia v Podmienkach a vo Všeobecných obchodných podmienkach obsiahnuté, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy.

66. V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanému poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 32 %.

67. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným

bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

68. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

69. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

70. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od nad 5 rokov ( 92 splátok) v apríli 2012 činil úrok 13,80 % (nové obchody) resp. 9,69 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

71. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

72. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

73. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

74. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

75. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

76. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne

postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

77. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 231,88 z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 131,88% prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

78. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

79. Pokiaľ ide o náklady na vymáhanie v sume 17,80 eur, ktoré si žalobca uplatnil v súlade s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, žalobca neuviedol o aké náklady sa jedná a nepreukázal, na základe čoho stanovil ich výšku.

80. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na náklady v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd žalobu v tejto časti zamietol.

81. V prípade poplatkov v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, dodávateľ spotrebiteľovi zaň musí poskytnúť protiplnenie.

82. Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka,, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

83. Žalobca nepreukázal ani skutočnosť, že spotrebiteľovi bolo dodané nejaké protiplnenie v súvislosti s uplatnenými poplatkami v sume 17,80 eur.

84. Vychádzajúc z uvedeného je potom žalovaný povinný vrátiť žalobcovi len hodnotu toho, čo jej dodávateľ poskytol, bez akéhokoľvek navýšenia, teda bez úrokov z úveru a bez akýchkoľvek poplatkov.

85. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne

pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

86. Žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru vo výške 3305,61 eur bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov, rozpor s dobrými mravmi). Úhrady žalovaného predstavovali sumu 4201,72 eur, ktorá skutočnosť nebola sporná, nakoľko ju uviedol samotný žalobca v žalobe. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný zaplatil žalobcovi viac, ako bol povinný, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

87. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

88. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

89. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

90. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

91. Keďže súd žalobu žalobcu zamietol, žalovaný bol úspešný v celom rozsahu, má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

92. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 základných princípov CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovanému v súvislosti s konaním žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemá právo na náhradu trov konania.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.